

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

SPIONEN.

Ördagen, den 4 Februarii, 1769.

Fortfättning af Samtalet uti förra
veckas Spion.

Bostangi. Jag medgifwer; men tio tusen
människors händer skulle, uti tio år, syssla
fättas wid at uträtta hwad j sagt.

Philosoph. Hwäwen j intet underhållet
hundra tusen Soldater under tio års krig?

Bostangi. Det är sant, och Rifet syn-
tes likwäl härigenom ej utarmat.

Philos. Hwad? J hwäwen penningar at
ficka ut för at slå ihjäl hundra tusen män-
niskor; och j hwäwen inga at förskaffa lifs-
medel åt tio tusen?

Bost. Det där är oändeligen olika: det
kostar mycket mindre at sända någon ansen-
lig del af samhället i döden, än at låta dens
samma tilhugga marmor.

Phil. J bedragen er ännu: Trettio tusen
man Cavallerie allenast äro mycket dyrare än
tio tusen Kopstnärer, och i sanning äro hwarcken

☉

desse

desse, eller de förre dyre, när de syssasättas inom Rikets gränser. Hwad tron i wäl at det kostat de gamle Egyptier at upresa Pyramider, och Chineserne at anlägga sin stora mur? Edel och risgrunn. Har deras jord blifwet utmattad därigenom at den spisfadt arbetande människan, i stället för at göda lättningar?

Bostangi. I drifwen mig i trängselen, och i öfvertalen mig intet: Philosophien raisonnerar, och plågseden verkställer.

Philosoph. Om människan hade alltid följt denna maxime; skulle de ännu åtet ollon, och de skulle intet wetat hwad fulmånar wöro. Til at utföra de största företagande fördras endast et husrud och händer, och man kommer til wäga med alt. I hafwen stöna stenarter, järn, koppar, snidkare ämnen; wiljan endast felas eder.

Bostangi. Wi hafwe af alt. Naturen har wäret frukostig emot oss; men hwilken gruswelig kostnad at sätta alla dessa materia-
lier i förarbetning eller förädlande!

Philos. Jag förstår intet detta talet: om hwilken kostnad talen i då? Edert land föder och kläder alle sine Inbyggare. För edra fötter ligga alla nödiga ämnen. I hafwen omkring eder två hundra tusen lättningar, som i kunnigen syssasätta: det återstår då allenaft at sätta desse i arbete och gifwa dem tillräckelig lön til föda och kläder. Jag ser intet

tet hwad det skulle kosta Niket Cachimire: ty säkerligen betalen i ingen ting åt Perser och Chineser för det i syssättten edre Medborgare.

Bostangi. Hwad i sägen är mycket sant: hwarcken silfwer eller rudi-materier skulle då gå ur Landet.

Philosoph. Hwarföre begynnen i då icke i dag Edra arbeten?

Bostangi. Det är swårt at sätta en så stor machine i gång.

Philosoph. Huru hafwen i då buret er åt, när i underhållet et krig, som kostat er mycken blod, och många Skatter?

Bostangi. Wi hafwe billigt ålagt egare af jord och pengar, at göra sammanskott i förhållning til deras egendom.

Philosoph. Nå wäl! gör man sammanskott för at befordra människjo-slågtets uselhet; skulle man då ingen ting gifwa för des sällhet, och werkelige ära? Eller huru? Sedan i blifwet et samhälle, hafwen i ännu ej funnet hemligheten af at förbinda alle rike til at sysselsätta alle fattige? I weten också ej de första grunder af en sund Politica.

Bostangi. Wi uträttade, i min tanke, litet eller intet; om wi lagade så at egare af ris, lin och boskap gofwo mat och kläder åt tiggare för at sysselsätta dem med at sköfla jorden, och at bära bördor. Man borde sätta i arbete alle Konstnärer, som året igenom för- rätta andra arbeten.

Philosoph. Jag har hört sägas at i, om året, hafwen wid påh hundra tjugu dagar på hwilke man i Cachimire intet arbetar. Hwarföre gören i icke desse lätje dagar til arbetsdagar? Hwarföre användes icke den långa tiden, på hwilken konstnärerne äro ledige, til almån nytta? På detta sättet skulle de, som nu kunna och weta ingen ting, snart blifwa idoge.

Bostangi. Desse dagar användas på fällare och öfwerdåd, och här af influta många pengar til almånna Skatt-kamaren.

Philosoph. Förträffeligt skål; men inga pengar influta til Skatt-kamaren utan genom fringlopp (circulation). Förordfakar intet arbete mera fringlopp än fylleri och öfwerdåd, som altid förordfaka sjukdomar? Är det wäl Statens nytta at människjor göra sig druckne en tredjedel af året.

Detta samtal warade länge. Bostangi bekände ändteligen at Philosophen hade rätt, och at han sjelf war den förste Bostangi som blifwet öfwerwunnen af en Philosoph. Han lofwade at göra mycket, men människjor göra aldrig antingen alt det de willa, eller alt det de kunna.

Under detta och längre samtal uti högre wetenkaperna gief dem förbi et tjog af tvåbenta djur, nog täcka, hårande en liten kappa utöfwer en lång tröja: de hade på hufwudet spetsiga mössor, och gördlar af snören om lifwet. Se där, såde Philosophen, wälskapade gossar!

gossar! Huru många sådana hafwen i uti
 ert Land? Något öfwer hundra tusen, sade
 Bostangi. Kunde icke desse sysslosättas uti nyt-
 tigt arbete för Cachimire, svarade Philoso-
 phen. Huru glad skulle jag icke se dem med
 spade, mur-slef, ör och höswel i handen! Jag
 åswen, sade Bostangi; men desse äro för stora
 helgon at arbeta. Hwad göra de då, sade
 Indianen? De sjunga, dricka och äta, sade
 Bostangi. Nyttigt folk för et land, sade Phi-
 losophen! Samtalet warade länge och uträt-
 tade ingen ting.

Stads Nyheter.

I förliden Tisdags, eller den sifte i förre
 månaden, höls, här i Göthebora, Riksdags-
 manna wahl. Följande af wåre Medbor-
 gare blefwo då nämde, på följande sätt:

Handelsmannen Herr Mart. Löbngren fick
 198 röster, Handelsm. Herr Lor. Jenffen 191,
 Fabriqueur. Herr Christ. Neimers 208, Han-
 delsm. Herr Peter S. Bagge 2, Handelsm.
 Herr Joh. Schults 39, Murmäst. Herr D.
 Jungmarker 46, Handelsm. Herr J. Eric-
 son 1, Handelsm. Herr Pet. Hammarberg 5,
 Handelsm. Herr B. von Slikken 53, Borg-
 mästaren Herr Dan. Pettersson 12, Guld-
 arbetaren Herr Matth. Grahl 2, Rådman-
 nen Herr Peter Coopman 1, Handelsm. H.
 Nils Lundwall 1, Handelsm. Herr A. P.
 Otterdahl 1, Handelsm. H. S. Spargren 1.

Hwarföre behöfwer jag här widare röga
 förtroendet; när det röger sig self?

Kyrko-tidningar.

Frankommer til Catechismi-Förhör. Måndagen Spannemåls-gatans Note. Tisdagen Dwarnebergsgatans Note. Onsdagen Masthugget och Haga Noter.

Härmed uphöra dessa almänna Förhören före Påsk, och i deras ställe anmodas denna Stadens ungdom och tjenstefolk, at, nu i Fastelags-tiden, bewista de undervisningar, som ske uti Kyrkan alla Söndagar efter Afstonsfången. De som äro sinnade, at för första gången begå den Hel. Natwarden, infinna sig i morgon, efter slutad Afstonsfång uti Sacristian, at där låta antekna namn och ålder.

Wärs HERRES Jesu Christi lidandes Historia, fördelad uti Texter til Prädikningar uti Domkyrkan på instundande Fastelag, år 1769.

5. Februarii, Fastelags Söndag, Afstonsfången Acten 1. til orden: däråf alle.
 8. Onsdags Präd. förklara honom.
 10. Fredags Präd. slutet.
 12. 1 Sönd. i Fast. Afstonsf. Act. 2. swagt.
 15. Onsdags Präd. slutet.
 17. Fredags Predikan, Acten 3. dem naken.
 19. 2 Sönd. i Fast. bitterliga.
 22. Onsdags Präd. slutet.
 24. Matth. D. Fyrt. eller Act. 4. sanning.
 26. 3 Sönd. i Fast. slappan.
 3. Martij, Fredags Pred. Guds Son.
 5. Midfasto Söndag. slutet.
 8. Onsd

8. Onsdags Präd. Act. 5. icke dricka.
 10. Fredags Präd. til sig.
 12. 5 Sönd. i Fast. siette timan.
 18. Mar. Feb. D. Afstons. mångom.
 19. Palm Söndag slutet.

Joh. Gadelius.

Kundgådresser.

Som det förut imellan Capit. och Riddaren, Wälborne Herr Carl Hesteko, samt Stadens Äldste, ingångne Hyres-Contract om hela Stenhuset i hörnet af Torgz och Dwarnebergsgatorna, wid nästa Martii månads slut löper til ända; så kundgöres, at den eller de, som ästunda at på et år eller flera, hyra samma hus, kunna, ju sör des hälte, af Handelsmannen Herr Anders Sjöberg om wilforen blifwa underrättade.

Uti det Nya Trollhätte Slufsbjgnads Lotterie, finnas på Kongl. Post-Contoiret här stades Lottsedlar til Februarii månads Dragning, hwilka kunna erhållas til och med den 7 innerwärande, emot 4 Dal. S:mt för en hel Lott; 2 Dal. för en half dito, och 1 Dal. för en fjerdedels dito. Närmare underrättelse härom lemnar Planen, som finnes på bemälte ställe.

Den 7 dennes, eller nästkommande Tisdag, blifwer uti framledne Handelsmannen Herr And. Barthengrens hus på stora Hamnegatan, under Auction försäldt, så wäl sielfwa huset, hwilket med bakgård går twårs igenom

igenom quartalet til Drottningegatan, som guld, silfver, ten, koppar, mässing och järnsaker, husgeråds-saker och meubler, sång- och lin-kläder, med mera, äfwen halfwa Kronoskatte hemmanet Pilsbo, i Askims härads belåget. Egendomarnas rätta beskaffenhet tillkänna gifwes wid Auktionen.

Underrättelsen om den i förra tidningen intimerade Concerten på stora Rådhus-salen i morgon, Fastelags-Söndag, klockan 5 efter middagen, blifwer med den tillägning förnyad, at en Solo Duetto för 2 violiner äfwen exequeras af Häfmusicus H. Westström och af en annan ganska skickelig hand. Man har ock ej funnat undgå at applicera sig efter de Förnåmres åstundan, medelst förwårpling af den sednare alfwarsammare afdelningen uti någon slags muntrare; äfwen som man ej eger ogrundad förhoppning, det en ganska behagelig Fruntimmers röst wid detta tillfälle låter höra sig. Behöriga anstalter skola fogas, i synnerhet för Resp. Fruntimren, til förekommande af den plågenhet stengålfwet därstädes denna fallå årstiden torde med sig föra. Herr Westström lärer utom des ej underlåta at widtaga alla möjliga utwågar til bibehållande af det benåagna omdöme, hwarmed den orwådige musique-ålskande Allmänheten behagat hedra honom, under des wistande här å orten. Billeter på Beursen och wid ingången.